

Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2020 r.
poz. 1680, z 2025
r. poz. 620.

U S T A W A

z dnia 19 czerwca 1997 r.

o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest¹⁾

Art. 1. 1. Zakazuje się produkcji wyrobów zawierających azbest.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o azbeście, należy przez to rozumieć następujące włókniste krzemiany:

- 1) azbest chryzotylowy, nr CAS²⁾ 12001-29-5;
- 2) azbest krokidolitowy, nr CAS 12001-28-4;
- 3) azbest amozytowy (gruenerytowy), nr CAS 12172-73-5;
- 4) azbest antofilitowy, nr CAS 77536-67-5;
- 5) azbest tremolitowy, nr CAS 77536-68-6;
- 6) azbest aktynolitowy, nr CAS 77536-66-4.

3. Na podstawie przepisów załącznika XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady

---

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy Rady 76/769/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 262 z 27.09.1976),
- 2) dyrektywy Komisji 1999/77/WE z dnia 26 lipca 1999 r. dostosowującej po raz szósty do postępu technicznego załącznik I do dyrektywy 76/769/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (azbest) (Dz. Urz. WE L 207 z 06.08.1999; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 24, str. 193–195).

Dane dotyczące aktów prawa Unii Europejskiej ogłoszonych przed dniem 1 maja 2004 r., zamieszczone w niniejszej ustawie, dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

²⁾ Nr CAS to numer w rejestrze Chemical Abstracts Service.

(EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.) w zakresie dotyczącym wprowadzania do obrotu i stosowania włókien azbestu i wyrobów zawierających włókna azbestu, dopuszcza się wprowadzanie do obrotu i stosowanie diafragm do istniejących instalacji elektrolitycznych zawierających azbest chryzotylowy oraz stosowanie wałów z azbestu chryzotylowego stosowanych do ciągnięcia szkła zainstalowanych lub znajdujących się w użytkowaniu przed dniem 1 stycznia 2005 r., do czasu ich zużycia lub do czasu kiedy będą dostępne substytuty bezazbestowe, w zależności od tego która okoliczność wystąpi wcześniej.

Art. 2. (uchylony)

Art. 3. (uchylony)

Art. 4. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw klimatu, określi, w drodze rozporządzenia, sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

1a. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, określa się:

- 1) obowiązki wykonawcy prac polegających na bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest;
- 2) sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania oraz usuwania wyrobów zawierających azbest, z uwzględnieniem zabezpieczeń przed przenikaniem azbestu do środowiska;
- 3) warunki przygotowania do transportu i transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania z uwzględnieniem zabezpieczeń przed przenikaniem azbestu do środowiska;
- 4) wymagania, jakim powinno odpowiadać oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest.

2. Minister właściwy do spraw pracy, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy:

- 1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- 2) program szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

– uwzględniając środki mające na celu eliminowanie lub ograniczania emisji pyłów azbestu i ochrony pracowników przed ich działaniem oraz sposoby pakowania i znakowania materiałów zawierających azbest.

Art. 5. 1. Pracownikom zatrudnionym w zakładach wymienionych w załącznikach nr 2 i 3 do ustawy, w przypadku stwierdzenia po dniu rozwiązania stosunku pracy choroby zawodowej, jednorazowe odszkodowanie przysługujące od pracodawcy na podstawie przepisów o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2. Świadczenie, o którym mowa w ust. 1, finansowane jest ze środków budżetu państwa.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się także do jednorazowych odszkodowań przysługujących członkom rodziny pracownika, o którym mowa w ust. 1, a który zmarł wskutek choroby zawodowej.

Art. 6. 1. Osobom spełniającym warunki do uzyskania statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku dla bezrobotnych, określone w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), przysługuje świadczenie przedemerytalne, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 421 i 620), jeżeli posiadają okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat były zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy w zakładach wymienionych w załącznikach nr 2 i 3 do niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Do okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, zalicza się okresy:

- 1) zatrudnienia w zakładach wymienionych w załącznikach nr 2 i 3 oraz w przedsiębiorstwach powstałych w wyniku przekształcenia, podziału lub połączenia tych zakładów lub w przedsiębiorstwach korzystających z ich majątku do czasu zaprzestania produkcji wyrobów zawierających azbest

i oczyszczenia tych zakładów z azbestu, nie później jednak niż do 31 grudnia 1999 r.;

- 2) zatrudnienia w innych przedsiębiorstwach, jeżeli pracownik był oddelegowany i wykonywał stale pracę na terenie zakładów, o których mowa w pkt 1.

3. Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 1 i 2, która w dniu wejścia w życie ustawy była zatrudniona w zakładach wymienionych w ust. 2, a rozwiązanie stosunku pracy z ostatnim pracodawcą nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Art. 6a. (uchylony)

Art. 6b. (uchylony)

Art. 7. 1. Celem objęcia szczególną opieką zdrowotną pracowników i byłych pracowników zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest wprowadza się książeczkę badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych.

2. Książeczkę wystawia i przekazuje osobom, o których mowa w ust. 1, pracodawca, a w przypadku likwidacji lub upadłości pracodawcy – wojewódzki ośrodek medycyny pracy. Podmiot wystawiający książeczki zobowiązany jest do ich ewidencjonowania.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór książeczki, sposób jej wypełniania i aktualizacji, uwzględniając czas zatrudnienia w warunkach narażenia zawodowego na działanie pyłów azbestu oraz szczegółowe parametry tego narażenia.

Art. 7a. 1. Pracownicy zakładów wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy, zatrudnieni w tych zakładach w dniu 28 września 1997 r. lub przed tą datą, są uprawnieni do:

- 1) okresowych badań lekarskich, o których mowa w art. 229 § 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;
- 2) bezpłatnego zaopatrzenia w leki związane z chorobami wywołanymi pracą przy azbeście;

3) korzystania raz w roku z leczenia uzdrowiskowego oraz zwolnienia z odpłatności związanej z leczeniem uzdrowiskowym, o której mowa w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, finansowane są ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, warunki, które muszą spełniać podmioty uprawnione do przeprowadzania okresowych badań lekarskich, o których mowa w ust. 1 pkt 1, sposób sprawowania nadzoru nad ich przeprowadzaniem, tryb i zakres tych badań lekarskich, ich częstotliwość oraz sposób dokumentowania, uwzględniając zasady profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami zatrudnionymi w warunkach narażenia na działanie czynników rakotwórczych i pyłów zwłókniających.

4. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz leków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, sposób realizacji recept oraz tryb rozliczania przez *instytucje powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego*³⁾ z budżetem państwa kosztów tych leków, uwzględniając strukturę chorób i stosowane w leczeniu tych chorób leki.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb kierowania na leczenie uzdrowiskowe, o którym mowa w ust. 1 pkt 3,
- 2) tryb rozliczania przez *instytucje powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego*³⁾ z budżetem państwa kosztów z tytułu odpłatności, o której mowa w ust. 1 pkt 3

– uwzględniając podmioty kompetentne pod względem merytorycznym i formalnoprawnym do wystawiania skierowań i kwalifikowania na leczenie uzdrowiskowe.

6. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, przysługują również pracownikom zatrudnionym w zakładach, które, zgodnie z art. 1 ust. 3, produkują wyroby zawierające azbest.

---

³⁾ Obecnie Narodowego Funduszu Zdrowia na podstawie art. 195 pkt 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. poz. 391), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2003 r.; zgodnie z art. 229 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. poz. 2135), która weszła w życie z dniem 1 października 2004 r.

Art. 7b. 1. Kto wbrew przepisom ustawy wprowadza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej azbest lub wyroby zawierające azbest, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Tej samej karze podlega, kto produkuje wyroby zawierające azbest lub dokonuje obrotu azbestem lub wyrobami zawierającymi azbest.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia⁴⁾.

---

⁴⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 28 sierpnia 1997 r.

Załączniki do ustawy
z dnia 19 czerwca
1997 r.

Załącznik nr 1

(uchylony)

Załącznik nr 2

WYKAZ ZAKŁADÓW, KTÓRE PRODUKUJĄ WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST

1. „Eternit” Polsko-Austriacka Spółka z o.o. w Szczucinie
2. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „Izopol” Spółka Akcyjna w Trzemesznie
3. Zakłady WYROBÓW Azbestowo-Cementowych w Wierzbicy k. Radomia
4. Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „Izolacja” w Ogrodzieńcu.

Załącznik nr 3

**WYKAZ ZAKŁADÓW, KTÓRE ZAPRZESTAŁY PRODUKCJI WYROBÓW
ZAWIERAJĄCYCH AZBEST**

1. „Fabryka Okładzin Ciernych” Spółka Akcyjna w Markach k. Warszawy,
2. Przedsiębiorstwo Państwowe „Gambit” w Lubawce,
3. Wytwórnia Uszczelek „Morpak” Spółka z o.o. w Gdańsku,
4. Fabryka Odzieży i Tkanin Żaroodpornych „Izo-term” w Gryfowie Śląskim,
5. Zakłady WYROBÓW Uszczelniających i Termoizolacyjnych „Polonit” Spółka z o.o. w Łodzi,
6. Zakłady Uszczelnień i WYROBÓW Azbestowych „Polonit” w likwidacji w Łodzi,
7. Zakłady WYROBÓW Azbestowo-Cementowych w Małkini,
8. Pruszkowskie Zakłady Materiałów Izolacyjnych w Pruszkowie,
9. Lubelskie Zakłady Eternitu w Lublinie,
10. Lubelskie Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe Ceramiki Budowlanej w Niemcach z siedzibą w Lublinie,
11. Zakład Produkcji Płytek Azbestowo-Cementowych w Końskowoli,
12. Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „Izolacja” w Jarocinie,
13. Zakłady WYROBÓW Azbestowo-Cementowych „COBRPIB” w Katowicach,
14. Zakład Materiałów Hydroizolacyjnych „COBRPIB” w Pruszkowie,
15. Fabryka Płyt Filtracyjnych „Filtr” w Pilchowicach,
16. Zakłady WYROBÓW Azbestowo-Cementowych w Szczucinie.

Załącznik nr 4

WYKAZ ZAKŁADÓW, KTÓRE STOSOWAŁY AZBEST W PRODUKCJI I KTÓRYCH
PRACOWNICY SĄ UPRAWNIENI DO ŚWIADCZEŃ OKREŚLONYCH W ART. 7A UST.
1 USTAWY

1. Fabryka Okładzin Ciernych „FOMAR ROULUNDS” S.A. w Markach k. Warszawy (poprzednia nazwa – Fabryka Okładzin Ciernych „POLMO”) wraz z kooperantami.
2. Przedsiębiorstwo Państwowe „GAMBIT” Zakład Pracy Chronionej w Lubawce (poprzednia nazwa – Zakład Wyrobów Azbestowych „GAMBIT” w Lubawce).
3. Wytwórnia Uszczelek „MORPAK” Sp. z o.o. w Gdańsku.
4. Fabryka Odzieży i Tkanin Żaroodpornych „IZO-TERM” w Gryfowie Śląskim (poprzednia nazwa – Dolnośląskie Zakłady Uszczelnień i Wyrobów Azbestowych „AZBESTOLIT” w Gryfowie Śląskim).
5. Zakłady Wyrobów Uszczelniających i Termoizolacyjnych POLONIT Sp. z o.o. w Łodzi (poprzednie nazwy: Zakłady Uszczelnień i Wyrobów Azbestowych AZBEST, Zakłady Uszczelnień Azbestowych POLONIT).
6. Mazowieckie Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „Izolacja” w Małkini (poprzednia nazwa: Zakład Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Małkini).
7. Pruszkowskie Zakłady Materiałów Izolacyjnych w Pruszkowie.
8. Lubelskie Zakłady Eternitu w Lublinie.
9. Zakład Produkcji Płytek Cementowo-Azbestowych w Końskowoli k. Puław.
10. Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „IZOLACJA” w Jarocinie.
11. Zakłady Wyrobów Azbestowo-Cementowych „COBRPIB” w Katowicach.
12. Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Izolacji Budowlanej w Katowicach Oddział w Pruszkowie.
13. BEMA Fabryka Płyt Filtracyjnych i Tektury w Pilchowicach (poprzednia nazwa – Fabryka Płyt Filtracyjnych „FILTR” w Pilchowicach).
14. „Dachy Szczucińskie” Sp. z o.o. w Szczucinie (poprzednie nazwy: Zakład Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Szczucinie, Przedsiębiorstwo Materiałów Budowlanych „IZOLACJA”, „ETERNIT” Polsko-Austriacka Spółka z o.o.).
15. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „IZOPOL” S.A. w Trzemesznie.
16. Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „IZOLACJA” w Ogrodzieńcu (poprzednia nazwa – Zawierciańskie Zakłady Eternitu w Ogrodzieńcu).
17. Fabryka Styropianu i Wyrobów Pokryciowych „Izolacja” PP w Wierzbicy k. Radomia (poprzednie nazwy: Zakłady Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Wierzbicy, „Izolacja Wierzbica” Fabryka Styropianu i Wyrobów Pokryciowych PP).
18. „POLIFARB – CIESZYN” S.A. we Wrocławiu (poprzednia nazwa – „POLIFARB” Wrocławska Fabryka Farb i Lakierów).
19. PPHU HAMEX we Wrocławiu (poprzednia nazwa – Wyrób Okładzin Hamulcowych i Renowacja Korków).
20. Kombinat Budowlany we Włocławku.
21. Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Parczewie.
22. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Wdrożeniowe „Polinova” Sp. z o.o. w Katowicach – Zakład w Trzebini (poprzednie nazwy: Zjednoczone Fabryki Portland Cementu „Firlej” w Górcie, Chrzanowskie Zakłady Eternitu w Trzebini-Sierszy, Zakłady Wyrobów Azbestowo-Cementowych

w Szczucinie, Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „Izolacja” w Ogrodzieńcu – Zakład w Trzebini).

23. Metsa Tissue S.A. w Konstancinie-Jeziornie (poprzednia nazwa – Warszawskie Zakłady Papiernicze).
24. Zakłady Chemiczne i Tworzyw Sztucznych Boryszew S.A. w Sochaczewie (poprzednia nazwa – Zakłady Chemiczne „Boryszew”).
25. KONIMPEX Sp. z o.o. Konin, Oddział w Sokółce (poprzednia nazwa – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe KONIMPEX Sp. z o.o. w Koninie, Oddział w Sokółce).